

Bankwatch Romania je danas podneo žalbu Evropskoj komisiji, tražeći da poništi hitnu uredbu rumunske vlade, koja daje zeleno svetlo za **devet destruktivnih hidroenergetskih projekata** i smatra se da krši tri direktive [Evropske unije](#).

Hidroenergetski projekti bi oštetili dva nacionalna parka i dvadeset Natura2000 lokacija, a svi su bili izuzeti od zahteva za procenom uticaja na [životnu sredinu](#) u decembru 2022.

Nekoliko od ovih projekata je već proglašeno nezakonitim od strane rumunskog pravosudnog sistema, tako da je sporna odluka Vlade još jedan potez da ih legalizuje.

Državno preduzeće **Hidroelektrika** već nekoliko decenija pokušava da izgradi niz hidroelektrana. Svi projekti obuhvaćeni Uredbom o vanrednom stanju stari su od 20 do 45 godina, ali su parlament i Vlada poslednjih godina pokušavali da ih ožive.

Uredba o vanrednom stanju je stupila na snagu 14. decembra 2022. godine iako još uvek nije usvojena kao zakon u Skupštini, postala je pravno dejstvo odmah po usvajanju.

Već 28. marta 2023. **Ministarstvo životne sredine u Rumuniji** izuzelo je šest od devet hidroelektrana od zahteva za odluku o skriningu za proces procene uticaja na životnu sredinu (EIA). Pored toga, Vlada namerava da koristi javna sredstva EU za ove projekte, kroz REPowerEU poglavlje svog plana oporavka, što je u suprotnosti sa pravilima EU kako bi se obezbedilo da se oporavak projekata ispuni, takozvani kriterijumi „ne nanosi značajnu štetu“.

Bankwatch Rumunija tvrdi da je izuzeće takvih projekata od zahteva za sprovođenje procene uticaja na životnu sredinu dozvoljeno samo u veoma izuzetnim i jasno definisanim okolnostima. „Ali vlada nejasno tvrdi da je uredba potrebna zbog „energetske bezbednosti“, ne elaborišući koliko energije nedostaje u odnosu na ono što je potrebno, u kom vremenskom roku, zašto su upravo ti konkretni projekti ključni koji su potrebni, zašto bi primena **EIA** procedure negativno uticala na ovaj cilj i zašto bi energetska bezbednost mogla umesto toga se ne može postići drugim sredstvima. Ne objašnjava se tačno šta je hitna situacija, niti kada bi se očekivalo da će se postrojenja pojaviti na mreži i pomoći u popravljanju situacije“, navode oni.

Joana Ciuta, Bankwatch Rumunija kaže „Ovi projekti pripadaju istorijskim knjigama, i nisu dokazali svoju vrednost u decenijama koliko postoje. Da je vlada bila iskrena po pitanju sigurnosti snabdevanja, morala bi da da prioritet merama kako bi mnogo brže napravila razliku, kao što su ušteda energije i instaliranje solarnih i toplotnih pumpi na krovu, kao i projekti sa malim uticajem na komunalne usluge van osetljivih područja.

Teško je poverovati da bi iko svesno odlučio da uništi prirodu, kada nam je tako očajnički potrebna za našu regulaciju vode, hrane i klime.

Evropska komisija pozvala je da se deluje na destruktivnim hidroenergetskim projektima u zaštićenim područjima Rumunije

[Evropska komisija](#) je pokrenula prekršajni postupak protiv **Rumunije** još 2015. godine zbog malih hidroenergetskih projekata izgrađenih u zaštićenim područjima, ali on još uvek nije okončan. Potencijal uništenja trenutne Uredbe o vanrednim situacijama treba da podstakne Komisiju da ubrza ovaj slučaj. Bankwatch Rumunija očekuje da Komisija što pre otvori istragu o hitnoj uredbi.